

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

בפני כבוד השופטת אספרנצה אלון
בעניין:

XXX הקטינה:

באמצעות האפוטרופוס לדין, עו"ד גל טורס

XXX המערערת:

ע"י עו"ד כנרת זמור פרנקו (סיוע משפטי)

נגד

המשיבה: האגף לשירותים חברתיים קריית ביאליק
ע"י עו"ד ענת קרקופולסקי – פרץ ו/או יריב הופמן

1

החלטה

2

1. ערעור על החלטות בית המשפט לנוער בחיפה (כב' השופטת עדנה בן-לוי) מיום 05.03.2018, ומיום 11.3.17 בתיק תנ"ז 914-10-14 (להלן: "בית משפט קמא") במסגרתן נקבע כי הקטינה תוצא בצו משמורת ותועבר למרכז חירום לצורך אבחון וגיבוש דרכי טיפול, תחת הוצאתה למשפחת אומנה. תוקף הצו 70 יום מיום קליטת הקטינה במרכז החירום (להלן: "ההחלטה").

8

2. הקטינה, XXX XXX, ילידת XX.XX.2013, הינה ביתם היחידה של המערערת ושל מר XXX XXX (להלן: "הקטינה"). הוריה התגרשו זה מזו במהלך הדיונים שהתקיימו בעניינה בבית המשפט לנוער באילת. הקטינה הוכרזה כקטינה נזקקת מיום היוולדה ובית המשפט לנוער באילת, בחן מעת לעת את דרכי הטיפול. לבית משפט לנוער באילת הוגשו לאורך השנים כ-20 דיווחים ותסקירים ובפניו התקיימו 12 דיונים. העדכון האחרון שהוגש לבית המשפט לנוער באילת, הוא מיום 27.11.17 ונערך על ידי אגף לשירותים חברתיים קרית ביאליק, לשם עברו המערערת והקטינה להתגורר בבית הסבא (אביה של המערערת).

16

3. ביום 10.12.17 קיים בית משפט השלום באילת דיון אליו לא התייצבו הורי הקטינה אך נכחו בו ב"כ המערערת (עו"ד קפיטולניק), עו"ס [לחוק הנוער](#) (גב' בר חנין), עו"ס משפחה (גב' אביגדור) והאפוטרופא לדין (עו"ד גונן), שמע בית משפט לנוער באילת את עמדות הצדדים

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

ובסופו של יום הורה על הוצאת הקטינה ממשמורת אמה למשפחת אומנה. בשל חשיבותה של ההחלטה, שהובילה להחלטת בית משפט קמא, אביאה בהרחבה:

"החלטה"

לפניי בקשת המבקשת לשנות את דרכי הטיפול בעניינה של הקטינה, מצו השגחה לצו הוצאה ממשמורת והשמתה במשפחת אומנה.

ביום 01.10.17 נדרשתי להכריע בבקשת המבקשת להוציא את הקטינה ממשמורת אמה וסבתה למשפחת אומנה, ובמקביל בבקשת המשיבה לשנות את דרכי הטיפול באופן שצו השגחה במשמורת המשיבה יוותר על כנו, אך הקטינה תעבור ביחד עם המשיבה להתגורר בבית אבי המשיבה.

לאחר ששמעתי את כלל הגורמים, לרבות את המשיבה ואביה, החלטתי לתת למשיבה הזדמנות ונעתרתי לבקשתה להותיר את צו השגחה על כנו ולאפשר העברת הקטינה להתגורר יחד עם המשיבה בבית אבי המשיבה בקריות.

החלטתי הנ"ל ניתנה לא בלי התלבטות ותוך שאני מודע לקשיים עמם מתמודדת המשיבה. אחד הטעמים אם לא העיקרי שבהם בעתיים נעתרתי לבקשת המשיבה לתת לה הזדמנות לגדל את הקטינה תחת משמורתה בבית אביה, הייתה הסיוע שהבטיח אביה להעניק לה בגידול הקטינה, זאת למרות שבגין למשיבה היה נתק ממושך שנים ועלו דיווחים על אלימות שהפעיל כלפיה בעבר.

לפני מספר ימים התקבל דיווח מדאיג מאוד בנוגע למצבה של הקטינה, והוא אשר עומד בבסיס הבקשה שלפניי.

מהדיווח שהתקבל עולות העובדות הבאות:

א. המשיבה מתקשה לתחזק את הבית, לטפל בקטינה ולטפל בעצמה ובהיגיינה האישית שלה.

ב. המשיבה מתקשה להגיע בזמן לקחת את הקטינה מהגן בו היא שוהה, ולעיתים מדובר באיחורים משמעותיים של למעלה משעה.

ג. הקטינה מגיעה לגן בבגדים לא נקיים, שעה לא מסודר וציפורניה ארוכות ומלוכלכות.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

ד. אצל הקטינה אובחנו עיכובים התפתחותיים הדורשים מענה טיפולי דחוף.

ה. המצב הפיסי בבית בו מתגוררות המשיבה והקטינה אינו פשוט. האוויר בבית חנוק, יש ריח חזק של סיגריות, שכן המשיבה מעשנת בבית. הבית צפוף, מלוכלך ומוזנח בצורה קיצונית.

ו. מצבם הכלכלי של המשיבה ואביה קשה עד מאוד, הם סובלים מעוני משמעותי וקיימת דאגה כי לא יהיה למשיבה ולאביה כסף לרכישת מזון לקטינה.

ז. מתברר כי לאבי המשיבה נכות על רקע אבחנה של פיגור שכלי גבולי ומצבים פוסט פסיכויטיים. ההתרשמות היא כי אבי המשיבה מתקשה להוות דמות מסייעת למשיבה בגידול הנכדה, והוא עצמו כחוש מאוד, חסר כוחות, עייף ואף שיתף בקושי שהוא חווה בבית בטיפול בקטינה.

ח. בשל מצבם הכלכלי הקשה של המשיבה ואביה הם מתקשים לכבס את הבגדים של הקטינה ועל כן נודף מהבגדים ריח רע.

אין ספק כי מדובר בעובדות מדאיגות מאוד, ואודה ולא אבוש שמאז קיבלתי לעיוני את הדיווח ביום חמישי האחרון הוא מדיר שינה מעיניי....

האפוטרופא לדין אף ציינה כי התרשמותה מהדיווח אינה קלה כלל ועיקר.

כאמור, נתתי למשיבה הזדמנות אמיתית להוכיח את מסוגלותה ההורית לטפל בקטינה, בתיתי את הדעת לקשיים שמלווים אותה, ואולם מהעובדות שפורטו לעיל לא נותר בי ספק כלשהו כי המשיבה נעדרת מסוגלות כלשהי לגדל את הקטינה במצב הנוכחי. גם העוגן עליו סמך בית המשפט את החלטתו – אבי המשיבה, התברר כעוגן רעוע, יתכן אף לא יציב בכלל.

טובת הקטינה היא שעומדת לנגד עיניי ונוכח הדיווחים שהתקבלו שוכנעתי כי המשך מגורי הקטינה תחת משמורת המשיבה בבית אבי המשיבה, עומד בניגוד מוחלט לטובתה.

מדאיגים במיוחד הדיווחים על העיכובים ההתפתחותיים בעניינה של הקטינה שאינם זוכים למענה בבית המשיבה ואביה, ודי היה בטעם זה כדי להצדיק את הוצאת הקטינה מבית המשיבה; כל שכן הדיווחים שהקטינה מגיעה עם

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

בגדים מלוכלכים, שאין למשיבה ולאביה כסף לקנות לה אוכל, ותנאי המחיה
הקשים בבית המשיבה ואביה לרבות האוויר החנוק, ההזנחה והצפיפות.

הקטינה ראויה לחיים טובים יותר ולמקום מגורים טוב יותר. הקטינה גם
ראויה לטיפול דחוף בעיכובים ההתפתחותיים שאובחנו אצלה.

נוכח כל האמור לעיל הגעתי למסקנה כי הפתרון הנכון לטובת הקטינה הוא
הוצאתה ממשמורת המשיבה והשמתה במשפחת אומנה.

יובהר כי אין בכך כדי למנוע מהמשיבה לבקר את הקטינה ולהיות עמה בקשר,
ואולם סבורני כי במצב הנוכחי המשיבה נעדרת מסוגלות הורית לגדל את
הקטינה באופן מיטיב.

לפיכך אני מורה על שינוי דרכי הטיפול מצו השגחה במשמורת המשיבה לצו
הוצאה ממשמורת והשמתה של הקטינה במשפחת אומנה...."

(להלן : החלטת בית משפט לנוער באילת).

4. עם העתקת מגוריה ביקשה המערערת להעביר את עניינה של הקטינה להתברר בבית משפט
לנוער בחיפה וכן ביקשה לקיים דיון נוסף בעניינה בשל כך שלא נכחה בעת מתן ההחלטה
בבית המשפט לנוער באילת.

5. בית משפט קמא קיים דיון ביום 5.3.18, בו נכחו עו"ס לחוק נוער (גב' רוזנשטיין), עו"ס
משפחה (גב' תורג'מן), המערערת, באת-כוחה (עו"ד כנרת זמור-פרנקו) והאפוטרופא לדין (גב'
טורס). בתום הדיון מצא בית משפט קמא כי לא חל שינוי לטובה במצבה של הקטינה מאז
ניתנה החלטת בית משפט לנוער באילת והוצא צו משמורת וכי -

"... המשיבה ממשיכה בחוסר תפקוד והקטינה מטופלת היום בעיקר ע"י הסב
הוא אביה של המשיבה.

הקטינה מעוכבת התפתחות ובגילה הפער בינה לבין ילדים אחרים בני גילה
הוא גדול ומשמעותי והדבר מזיק להתפתחותה.

בשלו התנאים לממש את צו המשמורת אשר הוצא ע"י ביהמ"ש לנוער
באילת...."

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

6. בהמשך, הונח בפני בית משפט קמא דיווח האפוטרופא לדין כי על דעת המפקחת האזורית לחוק הנוער ומנהלת מרכז החירום בבית שבתי לוי יהא זה נכון יותר לקטינה שתיקלט במרכז חירום לאבחון מצבה ההתפתחותי והרגשי, וזאת במקום יציאה במישרין למשפחת אומנה.

7. ביום 11.03.2018, הורה בית משפט קמא כי הקטינה תוצא בצו משמורת ותועבר למרכז החירום לצורך אבחון וגיבוש דרכי טיפול. בית משפט קמא נעתר לבקשת המערערת והורה לגורמי הטיפול לבחון גם את טיב הקשר בין הקטינה לבין אמה ולשקול האם טובת הקטינה אינה להמשיך ולהיות במשמורת אמה תחת תוכנית טיפול לקטינה ומתן סיוע למערערת.

8. המערערת כאמור, מאנה להשלים עם החלטת בית משפט קמא וערעורה מונח בפניי. בד בבד הגישה בקשה לעיכוב ביצוע אשר התקבלה.

עיקרי טענות הצדדים

טענות המערערת

9. לטענת המערערת, שגה בית משפט קמא עת הורה על הוצאת הקטינה ממשמורת אמה, המערערת. ההחלטה אינה מידתית וניתנה בחופזה. למערערת לא ניתנה אפשרות של ממש למצות את המתכונת הקיימת – גן, מועדונית, סומכת ועזרה מאביה. לטענת המערערת, לא הונחו בפני בית משפט קמא ראיות עדכניות ומשמעותיות באשר למצבה של הקטינה. לקטינה, אומנם יש עיכוב התפתחותי שפתי, שיכול שהוא עיכוב מולד, אך לבטח יכול לבוא על פתרונו באמצעות גן ייעודי, אפשרות שלא נוסתה כלל. המערערת הדגישה כי אין מדובר בקטינה במצב נזקקות חמור המצדיק אמצעי קיצוני של הוצאתה ממשמורת אמה בטרם מוצו אמצעים פחות דרסטיים ומשכך יש להתערב בהחלטה.

10. המערערת הדגישה את זכותה הטבעית, קשר הדם, להמשיך ולהחזיק במשמורת בתה. הקטינה הינה ביתה היחידה של המערערת והיא קשורה אליה קשר חם ואוהב. האם מודעת למגבלותיה אך בעזרת סיוע מקיף מגורמי הרווחה, ובשעה שאביה הביע רצון ונכונות לסייע בגידול הקטינה, היא תעמוד במטלה ההורית המוטלת עליה. יתרה מזו, לטענת המערערת, הוצאת הקטינה פעם נוספת ממשמורתה, כפי שקרה בעבר, עת הוצאה הקטינה למשפחת קלט אינה לטובת הקטינה ואף תביא נזק לקטינה העולה על התועלת.

11. מוסיפה וטוענת עו"ד זמור-פרנקו, כי בית משפט קמא שלל את זכותה של המערערת להגיב על עמדת האפוטרופא לדין ובכך אימץ את עמדתה של האפוטרופא לדין ושל המשיבה, אף ללא תשתית ראייתית כנדרש.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

טענות המשיבה

12. לטענת המשיבה יש להורות על סילוק על הסף של הבקשה. ההחלטה המורה על הוצאת הקטינה ממשמורת ניתנה עוד ביום 10.12.2017, על ידי בית המשפט לנוער באילת. היינו, ההחלטה הפכה לחלוטה. זאת אף זאת, עניינה של הקטינה נבחן כמעט מיום לידתה, קרוב ל- 5 שנים ומצבה הוחמר. בית משפט קמא הורה בצדק על מימוש ההחלטה שנתן בית המשפט לנוער באילת בשל החשש להידרדרות נוספת במצבה של הקטינה ודי בעדכון שהונח בפניו ונשמע בעת הדיון.

13. לטענת עו"ד הופמן, בטרם ניתנה ההחלטה המורה על הוצאת הקטינה ממשמורת אמה, מוצו כל ההליכים. הקטינה שובצה במוסד טיפולי (מועדונית של הרווחה), נעשו אבחוני מסוגלות למעוררת, לאבי הקטינה ולסבתה (אם האב). תוצאות הבדיקה העלו שאין ביכולתה של המעוררת לגדל את הקטינה ולמעשה אין לה מסוגלות הורית. בפרק ההמלצות הומלץ עוד אז, בספטמבר 2015, להפנות את הקטינה לסידור חוץ ביתי.

14. המשיבה הדגישה כי מצבה של הקטינה מדרדר. אין כל שיפור, אין שמירה על הגיינה בסיסית, אין ניהול תקין של מסגרת הבית והפערים בין הקטינה לבין בני גילה הולכים ומתעצמים. לעמדתה, הקטינה מצויה בסכנה קיומית, וכל יום בו היא נשארת במשמורת המעוררת נוצר רצף מתמשך של טיפול לא הולם ולא מותאם, שיתכן שאינו בר תיקון.

טענות האפוטרופא לדין

15. האפוטרופא לדין דיווחה כי עת ערכה ביקור בבית בו מתגוררת הקטינה, מצאה אותו כי אינו מותאם לקטינה ולצרכיה. הקטינה ישנה בספה בסלון יחד עם המעוררת, הבית אינו מאורגן, אינו נקי ואינו מסודר. בהתאם לדוח שנתקבל מהגן/ מועדונית, מיום 08.01.2018 עולה, כי מצבה של הקטינה מדאיג. האפוטרופא לדין טענה כי כל ההזדמנויות שניתנו למעוררת באו על חשבון הקטינה. מדובר בקטינה שיש לה, על פניו, פוטנציאל תקין לתפקד כמו בני גילה, אבל עם עיכובים התפתחותיים משמעותיים, סרבול משמעותי בדיבור, מסתגרת, לא משתפת ולא מדברת ואינה יוצרת קשר עם ילדים בני גילה.

16. לטענת עו"ד טורס, היה על המעוררת, אשר פנתה לבית משפט קמא לפי [סעיף 14 לחוק הנוער \(טיפול והשגחה\), התש"ך-1960](#) (להלן: "[חוק הנוער](#)") הנטל להוכיח כי חל שינוי נסיבות המצדיק את השארת הקטינה בחזקתה. המעוררת לא עמדה בנטל זה ולא הביאה דבר.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

17. לעמדת האפוטרופא לדין, החלטת בית משפט קמא שהורתה על הוצאת הקטינה למרכז חירום לצורך האבחון משמעותה מתן הזדמנות נוספת, לקטינה ולמעוררת לבדוק מהי האפשרות הטובה ביותר עבור הקטינה, בחינה נוספת של הקשר בינה לבין המעוררת ובהמשך ועל פי הצורך, משפחת אומנה שתהא מסוגלת להכיל את קשייה של הקטינה בהתאם להמלצות האבחון.

דיון והכרעה

18. לאחר שבחנתי בקפידה את הדוחות והאבחונים שהוגשו במהלך השנים, לרבות ובמיוחד את הערכת הבדיקה למסוגלות הורית משנת 2015 ואת רצף החלטות בית משפט לנוער באילת, ולאחר ששקלתי את טענות הצדדים בכתב ובעל-פה, אני מוצאת כי אין מקום להתערב בהחלטה.

שוכנעתי כי טובת הקטינה כי ייערך אבחון מקיף ועדכני במסגרתו יבחנו כל הגורמים המקצועיים מהי האפשרות הטובה ביותר עבור הקטינה. האבחון, שייעשה כאשר הקטינה תוצא ממשמורת אמה ותשקה במרכז חירום, הינו כלי עזר הכרחי על מנת לבחון את טובתה של הקטינה, הן לטווח הקצר והן לטווח הארוך ולסייע בידי בית משפט ליתן את ההחלטה הטובה ביותר עבורה.

19. הקדמתי את התוצאה בפתח ההכרעה, אך זאת לא לפני שבדקתי את רצף ההחלטות והדיווחים שנתנו בעניינה של הקטינה ואילו אמצעים ננקטו, טרם הוצאתה ממשמורת אמה. אביא את העיקריים שבהם:

- הקטינה תשעה בצו השגחה לפי [סעיף 3\(3\) לחוק הנוער](#) במעון רב תכליתי, כל יום עד השעה 19:00 במימון מלא של רשות הרווחה, וכן תגיע סומכת לבית בו שוהה הקטינה מספר פעמים בשבוע ותסייע למעוררת (החלטה מיום 7.10.2014).

- הקטינה הוצאה לפי [סעיף 3\(4\) לחוק הנוער](#), בקלט חירום באילת וזאת עד לקבלת חוות דעת בדבר מסוגלות הורית. ניתנה החלטה המורה על אפשרות של "שילוב כוחות" של הסבתא (אם האב) ושל הורי הקטינה בטיפול לילדה, ככל שכל אחד מהם בנפרד לא יוכל לטפל בילדה (החלטה מיום 26.3.2015).

- הקטינה הוחזרה להתגורר בבית הסבתא בטיפול של המעוררת ושל הסבתא. הקטינה הועמדה בהשגחת פקידת הסעד מכוח [סעיף 3\(3\) לחוק הנוער](#). הקטינה חזרה לשהות במעון הרב תכליתי בכל יום עד השעה 19:00 וניתנו הוראות למעוררת ולסבתא להשתלב במסגרת הדרכה הורית. הקטינה והמעוררת שולבו במסגרת טיפולית להורים וילדים, במרכז הרב

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

1 תחומי לגיל הרך, הוכנסה סומכת לבית הסבתא מספר פעמים בשבוע לסייע בטיפול בילדה
2 ובהכוונת הסבתא והמערערת (החלטה מיום 27.12.2015).

3
4 - ניתנה למערערת הזדמנות נוספת להתגייס להליך הטיפולי ולשתף פעולה עם גורמי הטיפול
5 ובכלל זה שילובה של המערערת בטיפול דיאדי עם הקטינה במעון הרב תכליתי ואף שילובה
6 של הסבתא בשיחות עם עו"ס משפחה (החלטה מיום 27.10.2016).

7
8 - בית המשפט התיר למערערת לעבור ולהתגורר בבית אביה ולהוכיח את תפקודה כלפי
9 הקטינה, על אף התרשמות הוועדה כי לא נראה כי הקטינה תוכל לקבל מענה בבית הסבא
10 אשר יאפשר את התפתחותה התקינה (החלטה מיום 1.10.2017).

11
12 20. טענת המערערת כי ההחלטה אינה מידתית ו/או חפוזה באשר לא נתנה הזדמנות של ממש
13 למבקשת למצות חלופות טיפול אחרות, היא טענה שלא אוכל לקבלה. לאורך השנים, נתנו
14 למערערת הזדמנויות וכלים להותיר את הקטינה במשמורתה. ניתן לומר כי כל האמצעים
15 שנקטו ע"י רשויות הרווחה, כאשר הקטינה נותרה ברשות אמה, מוצו ולדאבון הלב כשלו.
16 בענייננו, אני בדעה כי הוצאת הקטינה ממשמורת אמה תשרת את טובתה והיא נעשתה
17 כמוצא אחרון לאחר שכשלו כל האמצעים החלופיים והמתונים יותר. רע"א 3009/02 פלונית
18 נ' פלוני, פ"ד נו(4) 872 (2002); ע"א 783/81 פלוני נ' פלמוני, פ"ד לט(2) 1, 7 (1983).

19
20 21. בית משפט לנוער באילת, הגיע למסקנה ובצדק, כי היו למערערת הזדמנויות אמיתיות
21 להוכיח את מסוגלותה הורית לטפל בקטינה אך לאור המציאות המתמשכת עולה כי אין
22 ביכולתה לעשות כן. בית משפט לנוער באילת קבע כי טובתה של הקטינה היא הוצאתה
23 ממשמורת המערערת והשמתה במשפחת אומנה. החלטה זו נתנה בחלוף למעלה משנתיים
24 מתוצאות הערכת המסוגלות ההורית שנערכה בשנת 2015, אז הייתה הקטינה כבת שנתיים
25 וחמישה חודשים (2.5) ואילו כיום הינה בת חמש (5) מטרת הבדיקה הייתה לבחון האם יש
26 מקום להורות על הוצאה חוץ ביתית לקטינה או האם יכולה הקטינה להמשיך ולחיות עם
27 המערערת וסבתה מצד אביה.

28
29 22. בהערכת המסוגלות ההורית נקבע לגבי המערערת כי היא נכה ומוכרת למוסד לביטוח
30 לאומי, אשר סבלה מאיחור התפתחותי וכן מנזק מוחי על רקע לא ידוע. היא התגרשה מאבי
31 הקטינה, לטענתה בשל אלימות פיזית שנקט כלפיה. המערערת מאמינה בכל ליבה כי הדבר
32 הטוב ביותר עבור הקטינה הינו להיות עימה בבית. היא מדברת על בתה בשמחה רבה וגאה
33 בהתפתחותה, אך נראה שאינה מבינה את מידת העיכוב ההתפתחותי ממנו סובלת הקטינה.
34 המבחנים העידו כי כוחות האגו של המערערת נמוכים מאוד וכי שיפוט המציאות שלה עלול
35 לעיתים להיות לקוי. המערערת נוטה לקשור את חייה באלו של הקטינה ונראה כי מבחינה
36 נפשית קיים סיכון לסביוזה בין השתיים העלולה לפגום בהתפתחותה של הקטינה ויכולתה

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

לפתח אישיות עצמית משל עצמה. בשאלה האם טיפול וסיוע תחום בזמן יכול להביא לשיפור משמעותי במסוגלות ההורית של המערערת, הערכת המומחים הייתה כי חרף המוטיבציה הגבוהה של המערערת לגדל את הקטינה קיים ספק משמעותי לגבי היכולת שלה (כמו גם לאביה ו/או לסבתה, בנפרד) כמו גם שלהם ביחד, לתפקד כהורים באופן עקבי ולאורך זמן.

23. בהערכת המסוגלות ההורית נקבע לגבי הקטינה כי קיים אצלה עיכוב התפתחותי משמעותי לאורך השנים (עמ' 11 להערכת המסוגלות ההורית). בבדיקת האינטראקציה בין הקטינה לבין המערערת נראה כי הן בקשר צמוד ואוהב, שתיהן שמחות זו לקראת זו. עם זאת עולה כי האם 'נכבית' אל תוך עצמה לא מעט פעמים וכי תפקודה מצוי בטווח הגבולי של הנורמה, מתקשה להתמודד עם מקרים מורכבים או עם מקרים בהם עליה לפעול תחת לחץ של זמן ובאופן ממוקד ונקודתי. המבנה העצמי שלה חלש ורופף וככל שהסיטואציה הופכת למורכבת, המומה ומופשטת, כך יורד התפקוד שלה. כוחותיה של האם דלים והיא מתקשה לשמור על אינטראקציה ממושכת ואקטיבית לאורך הזמן, ממצאי האבחון אינם מפריכים את החששות בנוגע להישארותה של XXX בבית עם אמה (עמ' 13-15 להערכת המסוגלות ההורית).

24. הדיווח האחרון שהוגש לבית המשפט לנוער באילת הוא כאמור הדיווח מיום 27.11.2017 שנערך זמן קצר לאחר מעבר הקטינה והמערערת לבית הסב בקרית ביאליק. בדיווח נרשם כי:

"הסומכת מספרת ש XXX אינה מסוגלת לבצע פעולות כמו ניהול חשבון בנק ומעקב אחד הכספים המגיעים לה, קביעת תור והגעה לשירותים השונים בקהילה, ניקיון הבית וסידורו, ביטול ועוד. הסומכת מתארת שתפקודה ההורי של XXX הינו ברמה נמוכה מאוד ובולט כי נזקקת לתיווך עם השירותים השונים בקהילה ועזרה צמודה בכל תפקודי היום יום. לדבריה, יכולת ההפנמה של XXX בנוגע לאחזקת הבית, טיפול בילדה, טיפול בעצמה ובהיגיינה האישית שלה הינה נמוכה ביותר. לתחושתה, XXX תזדקק לתיווך אינטנסיבי וליווי צמוד לאורך שנים ותתקשה מאוד להתנהל באופן עצמאי כאדם מתפקד וכאימא לילדה.

...

מהדיווח מהגננת של גן XXX, עולה תמונה מדאיגה. כפי שמפורט בדיווח XXX לא תמיד לקחת את XXX בזמן מהגן. מדובר באיחורים משמעותיים, אפילו של שעה ורבע באחת הפעמים (הילדה סיימה את לימודיה ביום שישי ב-12:45 והאם הגיעה לקחת אותה ב-14:00).

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

XXX מגיעה לגן בבגדים לא נקיים, שיערה לא מסודר, ציפורניה ארוכות ומלוכלכות. בנוסף, הגננת מוסרת שישנם עיכובים התפתחותיים מהם סובלת XXX. עו"ס המשפחה פנתה ליחידה להתפתחות הילד באילת על מנת לקבל מידע רלוונטי לגבי הקטינה ולהעבירו לגן... לאור התמונה הקשה שעולה מן הדיווחים השוטפים וההיכרות הקצרה עם המשפחה, אנו מודאגות מאד מהמשך שהותה של XXX בבית המשפחה. יש מקום לשקול בכובד ראש את טובתה, היכן תגדל והיכן יסופקו כלל צרכיה ההתפתחותיים, הרגשיים, התזונתיים ועוד..."

25. ההחלטה שהורתה על הוצאת הקטינה ממשמורת אמה, היא ההחלטה שנתן בית המשפט לנוער באילת ואילו ההחלטה שנתן בית משפט קמא, היא החלטה המורה על הוצאת הקטינה ממשמורת המערערת לצורך אבחון במרכז חירום. שתי ההחלטות מיישמות נכונה את הפסיקה והן בבחינת אין מנוס. האבחון הינו לטובתה של הקטינה, הן לטווח המידי והן לטווח העתידי ומטרתו לבנות תכנית מדויקת ומותאמת לקטינה ולשרת את טובתה.

26. אחזור ואדגיש את מה שאין הוא בבחינת חידוש - האוטונומיה של ההורים בגידול ילדיהם אינה רק שלהם לחלוטין. בראש עקרון האוטונומיה המשפחתית עומדים תמיד צרכיו של הילד, זכויותיו וטובתו. יפים לעניין זה דבריו של כבוד הנשיא א' ברק [בדנ"א 6041/02 פלונית נ' פלוני](#), פ"ד נח(6) 246, 257 (2004): "כאשר ההורה אינו מקיים כראוי את חובותיו או משתמש לרעה בסמכויותיו ההוריות באופן המסכן את הילד או פוגע בו, תתערב המדינה ותגן על הקטין". (כן ראו [רע"א 5587/97 היועמ"ש נ' פלוני \(קטין\)](#), פ"ד נא(4) 830, 860-861 (1997).

27. אין לי ספק כי החלטה זו רבת מכאוב היא, במיוחד עבור המערערת אשר היסטוריית חיה מלמדת כי היא עצמה לא זכתה לבית יציב וקבוע. בילדותה הוצאה מביתה למסגרות חלופיות, שלא צלחו (אצל סבתה, בהמשך אצל דודיה, לאחר מכן במסגרת חוץ ביתית במכון "XXX", ובהמשך במערך דיור "XXX"), מגורים באילת אצל חמותה וחזרה לבית אביה). עם זאת, החלטה זו היא מוצדקת ומתבקשת. אמצעים חלופיים אחרים, מתונים יותר, לא הועילו. החשש, כי השארת הקטינה במשמורת המערערת עלולה להביא לתוצאה בלתי הפיכה, אינו חשש בעלמא.

28. ניתן להבין את ליבה של האם ואת רצונה העז לגדל את בתה יחידתה. הדבר אף עלה בהערכת המסוגלות ההורית, כי היא מאמינה בכל ליבה כי הדבר הטוב ביותר בעבורה הינה להיות עימה בבית. כמיהתה זו טבעית היא והרי:

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

1 "משפט הטבע הוא שילד יגדל בבית אביו ואימו, הם שיאהבו אותו, הם
2 שיאכילו וישקו אותו, הם שיחנכו אותו, והם שיעמידו אותו על רגליו, עד אם
3 היה לאיש. זו זכותם של אב ואם, וזו זכותו של בנם" (ע"א 6106/92 פלונית נ'
4 היועמ"ש לממשלה (פורסם בנבו, 05.07.94)).

5
6 29. עם זאת, במוקד הדיון ניצבת הקטינה ובחינת טובתה. זכותה כי תתפתח התפתחות טבעית
7 מבחינה גופנית, נפשית, שכלית וחברתית ואף תממש את יכולותיה (ראו סעיף 6 לאמנה
8 בדבר זכויות הילד). האמצעים שנקטו עד כה, היו מתונים אך לא היה בהם די. התוצאה
9 היא כי הם לא הטיבו עם הקטינה במידה הנדרשת. האבחון עליו הורה בית משפט קמא
10 במסגרת מרכז החירום הוא כדי להבטיח כי דרכי הטיפול וההשגה שיישומו באשר לקטינה,
11 יהיו האמצעים המתאימים וההולמים ביותר עבורה. אין לי ספק, גם לאחר ששמעתי את
12 דברי עו"ס [חוק הנוער](#) בדיון שבפניי, כי האבחון, במתכונת עליו הורה בית משפט קמא, הינו
13 ראוי ובגבולות הנדרש.

14
15 30. אשר על כן, **הערעור נדחה**.
16 לתשומת לב גורמי הרווחה, כי בהערכת המסוגלות ההורית בפרק ההמלצות, סעיף 2, נכתב
17 כי בני המשפחה עלולים להתקשות מאוד בקבלת הבשורה ומומלץ שאנשי מקצוע ילוו את
18 המערערת לאורך זמן ויסייעו לה בהסתגלות למצב החדש ובהחלת ועיבוד רגשות ותחושות
19 סביב הנושא. יש להעמיד מערך טיפולי למערערת.

20
21 31. עם דחיית הערעור, נדחית גם הבקשה לעיכוב ביצוע.
22 בתום הדיון שהתקיים בפניי, ביקשה ב"כ המערערת כי ככל שיידחה הערעור, ינתן עיכוב
23 ביצוע להחלטתי זו, לצורך הגשת בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון. המשיבה
24 והאפוטרופא לדין התנגדו לכך גם בשל כך שנשמר מקום לקטינה בבית שבתי לוי עבור
25 הקטינה ואם יינתן עיכוב ביצוע, יכול שהמקום הפנוי שנשמר לקטינה 'ייתפס' על ידי קטין
26 אחר נזקק.
27 בשל מצוקת הזמן והמקום של מרכז החירום- שבתי לוי והעובדה כי ההוצאה היא לצורך
28 אבחון הקטינה ולא נסתם הגולל על אפשרות להשיב את הקטינה למשמורת אמה, לא אוכל
29 ליתן עיכוב ביצוע על החלטתי זו.

30
31 32. אני מורה על ההוראות הבאות:

32
33 - הוצאת הקטינה XXX XXX למרכז חירום – בית שבתי לוי, תיעשה ביום א'
34 .XX.XX.2018

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 46535-03-18 ד' נ' מ'

כבוד השופטת אספרנצה אלון

משטרת ישראל מתבקשת לסייע בקיום הצו באופן שיוצמד ליווי משטרתי לנציגי שירות הרווחה בהליך ההוצאה;
- המשיבה תגיש לבית משפט קמא סיכום ביניים, אחת לחודש;
- עד החלטה אחרת שתינתן על ידי בית משפט קמא, יתאפשרו ביקורים של המערערת את הקטינה במרכז החירום, באופן הנרחב ביותר, בהתאם לנהלים שבבית שבתי לוי.

33. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

החלטה זו מותרת לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.
המזכירות מתבקשת להמציא החלטתי לצדדים ולוודא טלפונית ותסגור את התיק.

ניתנה היום, ג' אייר תשע"ח, 18 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.

אספרנצה אלון

אספרנצה אלון, שופטת